

Slachtmaand

meer ovver

1999 nr 9

MEDDO

Historisch interessante gegevens over de buurtschap Meddo.

Periodieke uitgave in opdracht en onder redactie van de werkgroep 'Meddo's Verleden'.

INHOUD

1. Van de redactie

- A. Rectificatie gegevens 'Buurse' in *Meer ovver Meddo deel 1* (dhr.Luiting)
- B. Aanvulling op "het plaatsje Wormskamp" (*deel 8*)

2. Dors- en werktuigenverenigingen *door Riek Beskers*

3. Hennie van Tuunteman vertelt: Het loon-dorsbedrijf van Tuunter-Jan *door Lud Overkamp*

4. Van MHC tot Sportclub Meddo *door Herman Beekman en Marcel te Lindert*

5. "Is dat neet...?"

- A. De oude foto uit *Meer ovver Meddo* deel 8 met de oplossingen
- B. De "nieuwe" oude foto met vragen.

1. VAN DE REDACTIE

A. Rectificatie (Buurse)

De heer G.H. Luiting verzoekt plaatsing van een rectificatie op zijn artikel over de havezathe "Buurse" in het eerste deel van "Meer over Meddo". Deze luidt:

Jan Hendrik Maas, de in 1826 geboren zoon van Gerrit Jan Maas en Janna Geertruid Damkot, trouwt in 1848 met Josiena Willemina Lomans en vertrekt naar de Slippe.

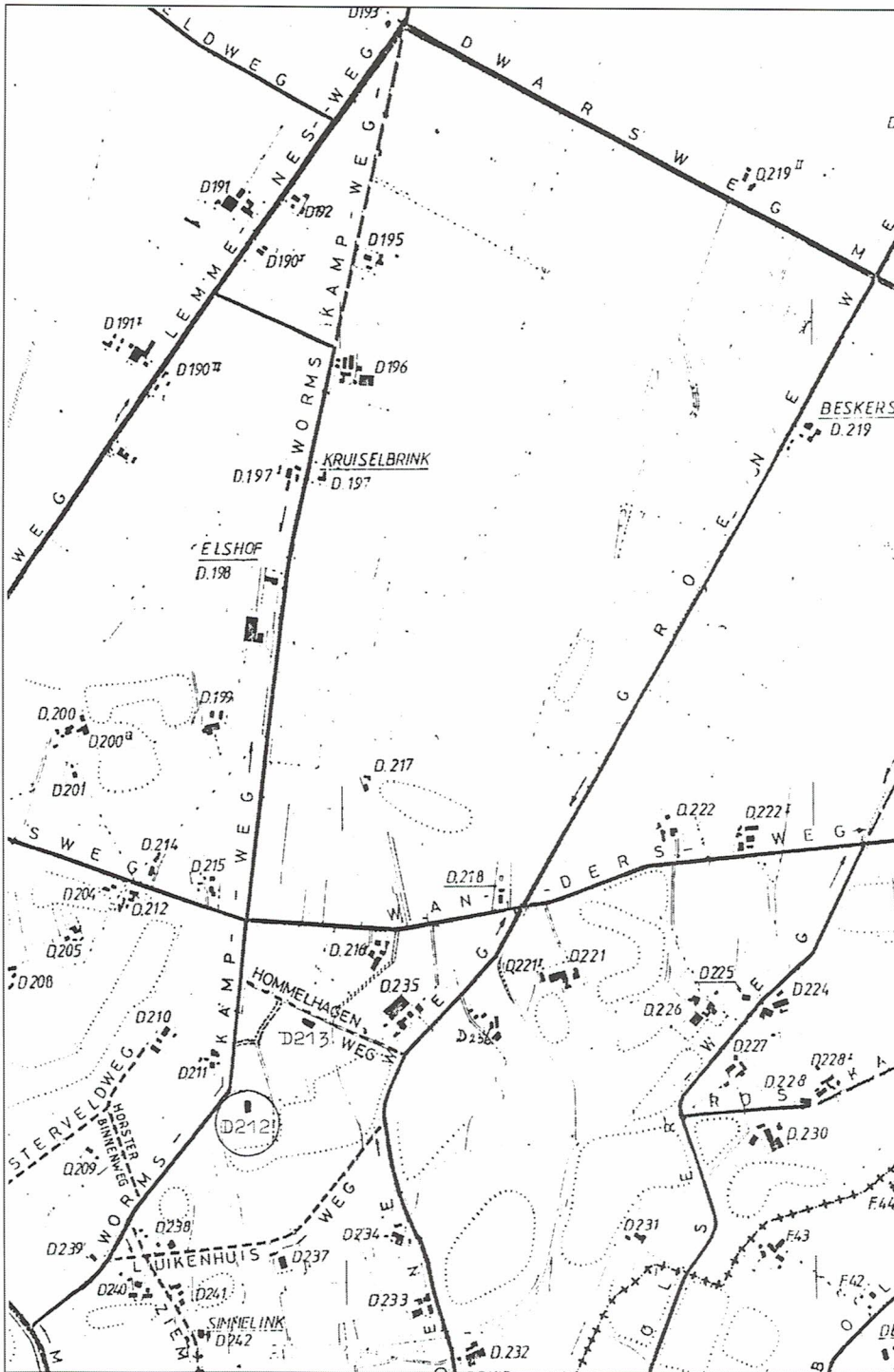
Berendina Willemina Maas, de in 1820 geboren dochter van Gerrit Jan Maas en Janna Geertruid Damkot, trouwt in 1842 met de in 1817 geboren Jan Hendrik Maas (zoon van Jan Hendrik Maas en Berendina Hoebink) van het erve Maas; zij volgen op het erve Buurse op.

B. Aanvulling op Wormskamp

Bijgaande aanvulling op het artikel over het plaatsje Wormskamp (in Meer over Meddo deel 8) kwam tot stand met hulp van dhr. Henk Bollen van de tegenwoordige boerderij 'Wormskamp', gelegen aan de Wandersweg 6.

Op bijgaande kaart zien we twee nummers D 212 die beide een boerderij Wormskamp aangeven. Het *oude Wormskamp* is ingetekend (omcirkeld) en lag ongeveer tussen de boerderijen Luikenhuis (D 238) en de Hommele (D 213), ten zuiden van de Hommel-Hagen weg (in de volksmond 't *Hommelandieksken*). Dit weggetje liep toentertijd van de tegenwoordige Wormskampweg langs boerderij de Hommele (D 213) naar 't Hagen (D 235) en de Greuneweg. Zie situatiekaart blz. 3. Bij het ploegen vond Henk Bollen nog restanten van de oude keitjesvloer van de keuken en verkleuringen in de grond die de plaats van de mestvaalt aanduiden. Het voorhuis lag waar schijnlijk op 't zuiden en de put stond voor 't voorhuis. In 1910 werd het echtpaar B.W. Bollen - J.B. Lemmenes (Miste) gevraagd door de toenmalige eigenaar van het Wormskamp - de heer H. Manschot (arts) - om pachter te worden op deze boerderij.

In 1930 liet G.W. Manschot (zoon, arts) het nieuwe Wormskamp bouwen door aannemer W. Lantink naar een ontwerp van architect Van der Schaaf. De oude gebinten in ossenbloedkleur werden deels weer gebruikt in het nieuwe huis. In 1931 verhuisde het gezin Bollen naar de nieuwe boerderij.

2. DORS- EN WERKTUIGENVERENIGINGEN

door Riek Beskers

De dorsverenigingen

In het begin van deze eeuw komen de eerste dorsmachines. De allereerste moet volgens de verhalen een zogenaamde 'hekelmolen' zijn geweest die werd geëxploiteerd door een zekere Hoornenborg en later door Max Grimmelt. Hoewel dit een hele vooruitgang betekent in vergelijking met het dorsen met de vlegel, zijn de boeren niet onverdeeld enthousiast. Mede door de slechte wegen duurt het vaak erg lang voor de gevraagde machine ter plekke is.

Enkele meer draagkrachtige boeren besluiten dan ook zelf zo'n hekelmolen aan te schaffen, zodat ze zelf het tijdstip van dorsen kunnen bepalen.

Zo wordt omstreeks 1903 de *Coöperatieve Dorschvereniging De Leurzijde* opgericht door een aantal boeren uit de Leurzijde. De eerste machinisten zijn (waarschijnlijk) geweest de heren Lieverdink (Spoorzicht) en Bram Krosenbrink. Enkele van de latere machinisten zijn J. Berenschot (Veld-Jan) en Leurdijk (Nekkers). Met welke machines is gewerkt, is niet helemaal duidelijk.

In de krant van 31 december 1935 wordt een verslagje opgenomen van een vergadering die in de week ervoor is belegd, maar die vanwege het geringe bezoek (slechts de voorzitter en één van de leden waren aanwezig) wordt afgelast.

De ontwikkeling staat niet stil en zo komt er in plaats van de eerste hekelmolen, al snel een verbeterde machine, de zogenaamde 'breddorser'.

Deze is nogal kostbaar en daarom wordt door een aantal boeren besloten om zo'n

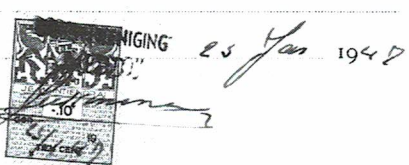
No.

Ontvangen van *Den Heer A. J. J. Kollen*

de Somma van ~~.....~~

voor *een aandeel in de Dorschvereniging*
"Meddo" te Meddo
Meddo.

Zegge f ~~50.00~~

Een gezegelde kwitantie voor een aandeel in de Dorschvereniging "Meddo" te Meddo

breedborser gezamenlijk aan te schaffen. In 1912 wordt voorlopig voor de duur van 29 jaar - met een mogelijke verlenging - een vereniging opgericht die de naam draagt van **Onderlinge Stoomdorscherij Meddoo**:

“Het doel is in de eerste plaats het dorschen van granen ten behoeve van leden en zo mogelijk ook voor niet-leden. Voor dit doel is een *stoomdorschmaschine met schoonmaak-inrichting* aangeschaft”.

Op 12 november 1912 worden de statuten en het huishoudelijk reglement van deze eerste onderlinge dorsvereniging vastgesteld. Het eerste bestuur bestaat uit de heren Th.J. Overkamp (Nieuw Overkamp) en W. Goossens (Panovenshof), respectievelijk voorzitter en secretaris-penningmeester, en verder uit de heren J.H. Wijnveen en J.B. Toebes. Uit het huishoudelijk reglement blijkt dat het bestuur zorgt voor:

“Een machinist en een insteker aan wie het beheer der machine en toebehooren tijdens het dorschen is opgedragen”.

Volgens art.5 dient de aanvraag om te dorsen aan de machinist of de secretaris te worden gericht, met opgave van de te dorsen hoeveelheid en dit *minstens 7 dagen van te voren*, terwijl:

“Ieder lid tevreden moet zijn met den tijd en duur van het dorschen om zodoende ieder lid zoo spoedig mogelijk in de gelegenheid te stellen om te dorschen”.

Artikel 6 regelt de eventuele moeilijkheden bij slecht weer:

“Wanneer bij regenachtig weer een lid verhinderd wordt op den bepaalden dag buiten te dorschen zullen de opvolgers zoo nodig met een opschuiving der werkzaamheden genoeg moeten nemen”.

Artikel 7, 8 en 9 luiden:

“Het vervoer der machines geschiedt voor rekening van den huurder. Ieder huurder is bovendien gehouden de machines van het gebouw als standplaats bestemd, te halen en terug te bezorgen, zoo mogelijk terstond na afloop van het dorschen, in ieder geval binnen 24 uur. Het toedienen van sterke dranken, het geven van fooien onder welken vorm ook alsmede het misbruiken der machines vóór, tijdens of na het dorschen is ten strengste verboden.”

Volgens art.14 is “het dorschloon voorloopig vastgesteld op *f 2,10* per uur voor leden en voor niet-leden *f 2,70*”

Als eerste arbeiders worden aangenomen de heren A. Geessinck (Meddeholts Tone) en J.Poelhuis (Keveskamps Jans). Later worden zij opgevolgd door o.a. J. te Lindert, G. Hijink (Staevensman) en J. Hilboldt.

De eerste machine heeft een opgebouwde wanmolen om het koren te reinigen. De molen wordt aangedreven door een zware ééncilinder benzinemotor. Het trans-

De "dorsloods" door firma Sellink aangekocht, is in 1953 op platte wagens verplaatst van de hoek Eibergseweg/ Geldereschweg door zijn zwager -aannemer Droppers- naar eigen terrein naast de molenbebouwen. Op de voorgrond: Henk Sellink

port van de beide machines moet apart gebeuren door steeds twee paarden. De dorsmachine, motor en strobinder moeten aanvankelijk door de boeren zelf worden vervoerd met behulp van paardekracht. Door de ongewoon grote afmeting gebeurt het vaak dat de paarden bang worden voor dat grote ding of dat ze blijven steken in de modder. De wegen zijn in die tijd vooral in de wintermaanden en in het vroege voorjaar vrijwel onbegaanbaar en het laat zich denken dat dit verplaatsen een zwaar en vooral langdurig karwei is!

In februari 1919 staat er een advertentie in de Winterswijksche Courant, met als kop *Stoomdorschvereniging Meddo* en daaronder:

*"Buitengewone Vergadering op Vrijdag 7 Februari 1919, 's avonds 5 uur bij J.B. Onland. Aan de orde: **zuiggasinstallatie**. Trouwe opkomst. Het bestuur."*

In hoeverre deze vergadering tot de aanschaf van zo'n zuiggasinstallatie leidt, is niet duidelijk. Wel wordt aan het einde van de jaren '20 een nieuwe dorsmachine met zelfreiniger aangeschaft. De eerste tractor is echter geen onverdeeld succes omdat er erg vaak reparaties aan verricht moeten worden. Dit is dan ook een van de redenen, dat deze eerste dorsvereniging na enkele jaren ter ziele gaat.

Op 19 juni 1931 komt weer een groep boeren bijeen en nu wordt de *Motor-dorschvereniging Meddo* opgericht voor de duur van 29 jaar (uiteraard weer behoudens verlenging). De notulen hiervan zijn opgetekend door het toenmalige hoofd van de openbare school, de heer G.J.Nijveldt, die (mede-)initiatiefnemer is. Ook de statuten van de vereniging worden mede door hem opgesteld. Hieruit zien we dat het *doel* van deze vereniging is: “Het verbeteren van het landbouwbedrijf.”

Men tracht dit doel te bereiken door:

1. het machinaal dorsen en reinigen van granen en andere veldgewassen;
2. het verrichten van machinale grondbewerkingen bij het in cultuur brengen van woeste gronden en bij in cultuur zijnde gronden;
3. het houden van lezingen en het geven van voorlichting op landbouwkundig gebied, in het bijzonder op het gebied van de akkerbouw (hier ligt een taak voor G.J. Nijveldt).

Tijdens de eerste vergadering geven zich meteen al 73 leden op. Het bestuur wordt gevormd door de heren Th.J. Overkamp en H.A. Geessink (respectievelijk eerste en tweede voorzitter), W. Goossens en J. Hilboldt (eerste en tweede secretaris-penningmeester), J. Wijnveen, J. ten Dolle en B.W. Hoenink.

De benodigde gelden worden onder meer verkregen door de vorming van een ledenkapitaal, waarbij ieder lid deelneemt voor minstens *f* 60,-. Voor het bijwonen van bestuursvergaderingen wordt een vergoeding vastgesteld van *f* 0,75 per vergadering.

Besloten wordt om de machines en de loods van de vorige vereniging over te nemen. Tevens neemt men het besluit om één of meer ploegen te kopen.

Het dorsen gebeurt meestal in september om alvast wat zaairogge te hebben. De rest kan dan gedurende de wintermaanden gedorst worden. In 1931 wordt meteen een tractor aangeschaft en dit is natuurlijk een enorme vooruitgang, vooral omdat het vervoer nu niet meer door de boeren zelf hoeft te worden verzorgd. Maar het stationair draaien bij het dorsen, lukt niet zo best. De dorsmachine moet aan alle vier zijden in blokken worden vastgezet, anders ‘wandelt’ ze weg! In de krant van mei 1939 lezen we dan ook:

“In de jaarvergadering van de Meddosche Dorsvereniging is het plan ter sprake gekomen om te komen tot (de aanschaf van) *een nieuwen molen met zelfbinder*. Er wordt druk gediscussieerd, maar tenslotte wordt dit agenda-punt met 37 stemmen voor, één tegen en twee blanco stemmen aangenomen.”

In 1939 wordt er een nieuwe, uitgebalanceerde machine gekocht die bovendien op luchtbanden staat. ‘Dorsker’ op deze nieuwe molen is o.a. J. Geessinck (een zoon

Jan Buiël met zijn volkswagen voor de loods van de Coöperatieve Werktuigen Vereniging "Meddo"

van Meddeholts Tone), die hiervoor elke werkdag uit Rekken op de fiets naar Meddo komt! Met hem werkt ook J. Buiël, die dit werk 22 jaar gedaan heeft. Het loon van de dorsers bedraagt f 1,- per dag en wat later bovendien een toeslag van f 0,20 per productief uur (reële dorsuren, dus de vervoertijd niet meegeteld). Dit betekent dat het werk in de topmaand september een bedrag van f 100,- à f 125,- oplevert voor de machinisten.

Uit de "memoires" van Jan Buiël

"In de '30-er jaorn is 't loon van ne dorsker zonne f 0,35 per uur en altied de kos d'rbi-j! Dat beteekt natuurlijk wâl: aeten wat ow veur-ezat wordt. Deurgaons is dat pot-deur-mekare van moos, boeskool of zoerkool of ne stevigen slaobonen- of arftensoep. Nao d'n harfs hen-an is t'r neet völle vleis meer, slachten gebeurt pas in november. Dat beteket völle en vake spek, meespart al luk broen en

gassig (ranzig). Al te fien op d'n tand kö-j neet wezzen, ow lust te gerne wat en daorumme bu-j d'r maor neet te bezéne an. Stevige kos, dat zit ok baeter want: 'in witten weggen aet' i-j ow wâl meu, maor néét zat'!

't Wark is zwaor en stoffig en i-j wordt d'r dan ok duftig zwort van. Misschien neet zó slim as van dorsken met ne vlaegel, waarvan 't gezegde: 'zo zwort as ne dorsker' nog vandan kump! In d'n oorlog wordt er ok vake raapzaod e-dorsket veur d'n ollie en dat is op de mölle wal héél lastig instoppen."

Als dorshulp is ook Schurink-Johan bij de ouderen nog bekend en na de oorlog kwam Koldewey-Hendrik (Bennink).

Problemen met de brandstofvoorziening

Door gebrek aan petroleum gaat de tractor tussen 15 en 22 september 1941 naar Klein Hesselink in Aalten om er een gasgenerator op te laten aanbrengen. De kosten hiervan worden door de overheid betaald, doch het onderhoud is voor de vereniging. Om de tarieven voor het gebruik van deze tractor met gasgenerator te

Hendrik Duenk op de trekker met maaibalk en lage-drukkers in 't weiland achter timmerman Scholten.

V.l.n.r.: Jan Zieverink, Hendrik Duenk, Peter Pierik, ???, Hennie Duenk en Diny Zieverink.

kunnen vaststellen, moet men uiteraard het verbruik van de tractor kennen. Tijdens de bestuursvergadering van 7 mei 1942 wordt de heer Bennink gevraagd om het energieverbruik toe te lichten. Hij vertelt dat hij bij Sevink Nienhuis en Wolterink 30 uur grasland heeft gescheurd (geploegd) en daar 5 hl. kolen en 8 liter benzine heeft verbruikt. Aan de hand hiervan -rekening houdend met f 4,- arbeidsloon per ha.- wordt het tarief voor het scheuren van zacht weiland vastgesteld op f 35,- en voor zwaardere grond op f 40,-. Intussen zijn er ook steeds meer particulieren die een loondors-bedrijf beginnen. Hoewel hun werkgebied niet alleen Meddo omvat, zijn ze stuk voor stuk in Meddo bekend. Het zijn de firma's Wamelink, De Nier en Bleumink, om er een paar te noemen. (zie vergunning, pagina 10).

De Coöperatieve Werktuigenvereniging Meddo

Op 12 juli 1948 wordt de coöperatieve werktuigenvereniging opgericht. De reden om naast een motordorsvereniging ook een werktuigenvereniging op te richten is begrijpelijk. In het kader van 'steun aan kleine boeren' wordt subsidie toegekend voor de *aanschaf van machines in coöperatief verband*. De statuten van de Motordorschvereniging Meddo voldoen hier niet aan, dus wordt besloten tot een aparte werktuigenvereniging.

VAK GROEP „LOONDORSCHERIJ” - AMSTERDAM-C. - WESTERMARKT 2
*

ERKENNING № 401
volgens art. 5 of 8 van het „Erkenningsreglement Loondorschers”
ALS LOONDORSCHER VOOR:

Gebr. Poelhuis, D 66, Meddo Winterswijk,

Deze erkenning moet altijd bij de dorsmachine aanwezig zijn en is alleen geldig voor de onderstaande dorsmachine, waarmede uitsluitend in de provincie Gelderland gedorscht mag worden.

MERK: BOUWJAAR: CAP.: CLASS.:

Stille **1957** **1000 kg.**

Veranderingen direct opgeven aan de Vakgroep
Loondorschelij - Westermarkt 2 - Amsterdam
De Vakgroep behoudt zich het recht voor, deze erkenning volgens art. 10 of 11 van het „Erkenningsreglement Loondorschers” in te trekken.

Amsterdam, 21 Sept. 19 48 Namen de Erkenningscommissie:
De Secretaris: *[Handwritten Signature]*

*Erkenningsbewijs voor Loondorser Gebr. Poelhuis, D 66 Meddo
("De Nier")*

Gedurende twee jaar hebben de dorsvereniging en de werktuigenvereniging naast elkaar bestaan met *ieder een eigen bestuur*. Er is echter wel een hechte samenwerking. Op 4 september 1950 komt er een voorstel tot fusie.

Uit enige prijzientabellen over de jaren 1964 tot en met 1971 is op te maken voor welke prijzen en met welk materiaal de werkzaamheden door de werktuigenvereniging worden verricht.

Een voorbeeld uit 1964:

		<i>per uur (tenzij anders vermeld):</i>	
Dorsen:	oude machine	f 20,40	+ f 2,50 aanl.kosten
	machine met persbinder 1 man	f 23,40	+ f 2,50 aanl.kosten
	machine met persbinder 2 man	f 26,40	+ f 2,50 aanl.kosten
	Ploegen:	één schaar en ondergronden	f 12,40
	één schaar zonder tweeschaar	f 10,80	
		f 15,-	
	Fraisen	f 18,-	
	Grasmaaien	f 12,60	
	Zand graven of mest laden	f 14,40	+ f 2,50 aanl.kosten
	Zand schuiven	f 11,40	+ f 2,50 aanl.kosten

Mest strooien met Lader	f 37,20	+ f 2,50 aanl.kosten
zonder Lader	f 11,40	
Gier rijden: oude kar	f 12,60	
hogedruk kar	f 12,60	
Kunstmest strooien	f 12,-	
Hooi persen: hogedruk	f 0,22	per baal
lagedruk	f 0,16	per baal

Bij gebruik van de hogedrukkers achter de dorsmachine wordt 13 cent per baal stro boven het normale dorstarief in rekening gebracht.

Graan maaien	f 24,60	
<i>van 2 of meer zijden maaien 25% verhoging.</i>		
Combinen	f 140,-	per ha.
Aardappelpoten	f 4,80	
Aanbouwen	f 6,-	per ha.

met een minimum van f 1,- per keer

Aardappelrooien	f 24,-	+ f 2,50 aanl.kosten
Hout zagen	f 11,40	
Hout zagen met 2 man	f 14,40	
Maaikneuzen	f 16,80	
Huur mestverspreider voor het inkuilen	f 4,20 / f 6,-	
Huur opzetstuk voor 't inkuilen	f 1,20	
Trekker met man	f 10,80	
Cultiveren	f 12,60	
Knollen plukken	f 12,-	
Motorzagen	f 11,40	
Zand strooien	f 12,-	
Schoffelen	f 4,-	per ha.
Huur takel	f 3,-	per keer
Sputen: D.N.O.C of M.C.P.A.	f 12,-	per kg of ltr.
Sputen: M.C.P.P.	f 14,-	per .ltr.

Niet-leden over alle werken 10% verhoging.

Ontwikkeling

Uit de reeds genoemde tabellen zien we een interessante ontwikkeling voor wat betreft de wijzigingen in de manier van bewerken van de grond en de verschillende gewassen. Kennelijk worden in de loop van de tijd meer werkzaamheden door de leden 'uitbesteed' aan de werktuigenvereniging. De verschillende werkzaamheden worden dus uitgebreid met meerdere technieken en meerdere

soorten machines. En - uiteraard - zien we ook dat de prijzen regelmatig worden verhoogd.

Op de *tarieventabel van 1965* lezen we dat het gierrijden met de oude kar en met de hogedrukker wordt vervangen door *Gierrijden met vacuumentank* dat nu *f 17,40* per uur kost. Bovendien is als nieuwe activiteit het *Weide slepen* aan de lijst toegevoegd, een werkzaamheid welke voor *f 13,20* per uur wordt verricht.

Op de *tabel van 1966* zien we voor het eerst dat er *plastic* te koop is voor *f 0,20* per m² en dat er een *landbouwwagen* gehuurd kan worden tegen *f 1,-* per uur en een *schoffelmachine* tegen *f 4,-* per ha. Als nieuwe werkzaamheid is er het *kuilen ontbloten*, dat -met een minimum van een half uur- *f 13,20* kost.

In ditzelfde jaar vermeldt het bestuur onderaan de tabel -behalve dat steeds over alle werk voor niet-leden 10% verhoging gerekend wordt- ook dat er enige aankopen zijn gedaan, zoals: *een cyclomaaier, een klepelmaaier, een hooischuif en een graslader.*

Ter vergelijking volgt hier weer een volledige lijst van tarieven van de Coöperatieve Werktuigen Vereniging "Meddo" per 1 mei 1967.

Een voorbeeld uit 1967:

		<i>per uur (tenzij anders vermeld)</i>	
Dorsen:	met lagedruk pers		
	(1 man)	<i>f 29,40</i>	
	met lagedruk pers		
	(2 man)	<i>f 33,-</i>	
	met hogedruk pers	<i>f 49,20</i>	
	(laatste drie f 2,50 aanl.kosten)		
Ploegen:	één schaar met		
	ondergronden	<i>f 15,-</i>	
	één schaar zonder		
	ondergr.	<i>f 13,20</i>	
	tweschaar met zes		
	schaar stoppelploegen	<i>f 18,60</i>	
Fraisen:		<i>f 25,20</i>	
Grasmaaien:		<i>f 15,-</i>	
Klepelmaaien:		<i>f 25,20</i>	
Cyclomaaien:		<i>f 25,20</i>	
Zandgraven:		<i>f 21,-</i>	+ <i>f 2,50</i> aanl.kosten
Zandschuiven: (+ idem)		<i>f 14,40</i>	
Meststrooien: met lader (3 man)		<i>f 49,20</i>	+ <i>f 2,50</i> aanl.kosten
	met lader (2 man)	<i>f 42,-</i>	+ <i>_ 2,50</i> aanl.kosten
	zonder lader	<i>f 14,40</i>	
Gierrijden:		<i>f 21,-</i>	

Kunstmeststrooien:	f 15, -	
Hooi persen: hoge druk	f 0,25	per baal
lage druk	f 0,20	per baal
Plastik:	f 0,20	per m ²
Graanmaaien:	f 31,20	
<i>van 2 of meer zijden maaien 25% verhoging</i>		
Aardappel poten:	f 6, -	
Aanbouwen:	f 6, -	per ha.
<i>met een minimum van f 2,50 per keer</i>		
Aardappel rooien:	f 30, -	+ f 2,50 aanl.kosten
Houtzagen:	f 13,80	
Maaikneuzen:	f 22,80	
Huur mestverspreider voor 't inkuilen	f 7,20	
Huur opzetstuk voor 't inkuilen	f 1,20	
Huur landbouwwagen:	f 1, -	
Kuilen ontbloten:	f 14,40	
<i>met een minimum van een halfuur</i>		
Trekker met man:	f 12, -	
Cultiveren:	f 16,80	
Weide slepen:	f 14,40	
Knollen plukken:	f 20,40	+ f 2,50 aanl.kosten
Motorzagen:	f 13,80	+ f 2,50 aanl.kosten
Spuiten: D.N.O.C. of M.C.P.A.	f 15, -	per kg of per ltr.
Spuiten: M.C.P.P.	f 21, -	per ltr.
Hooi of grasschuiven:	f 16, -	
Achterlader:	f 13,20	
Opraapwagen:	f 22,20	

Niet-leden over alle werk 10% verhoging

Nieuwe werkzaamheden in 1969 en 1970

Op de *tabel van 1969* zijn als 'nieuwe' werkzaamheden vermeld:

	<i>Per uur</i>	
Stropersen	f 0,22	
Aardappels poten met trekker of paard	f 27,- /f 6,-	
Aardappelen bunkerrooien	f 34,80	
Lierwerk	f 25,20	
Diep ondergronden: met 1 man en 1 trekker	f 16,20	
Koeien spuiten	f 1,-	per koe
Pinken spuiten	f 0,50	per pink

Rollen met cambridgerol f 15,- of: huur f 2,- per uur
 Bovendien zijn - min of meer vanzelfsprekend - een aantal van de tot dan toe
 geldende tarieven inmiddels weer verhoogd.

De **tabel van 1970** doet veronderstellen dat nogal wat leden zelf een tractor hebben aangeschaft. Er zijn namelijk meer mogelijkheden voor het huren van verschillende machines.

Voor het *rollen* is het mogelijk een rol te huren voor f 4,80 en voor f 3,- per uur met een minimum van 1 uur. Ook voor het *kunstmeststrooien*, en het *gierrijden* zijn de machines te huur voor respectievelijk f 3,- en f 6,- per uur.

Waarschijnlijk vanwege wat nattere seizoenen is er als nieuwe werkzaamheid de mogelijkheid bijgekomen om *draineerbuizen door te spuiten* tegen een tarief van f 27,- per uur.

De verschillende aanloopkosten zijn allemaal iets verhoogd tot f 3,- in plaats van de f 2,50 tot nu toe.

Tarieven van de Coöp. Werkt. Ver. "Meddo" per 1 maart 1971.

Dit is de laatste tabel waarover we beschikken. We geven deze hier helemaal weer.

	<i>Per uur</i>	<i>Aanloopkosten</i>
Aardappels poten met trekker	f 34,20	f 4,-
Huur aardappelpootmachine met paard	f 8,40	
Aardappels rooien		
met Lanz	f 42,-	f 4,-
met Grimme	f 43,20	f 4,-
Aanbouwen met trekker	f 19,20	f 4,-
verhuur	f 4,80	
Cyclomaaier	f 39,-	f 4,-
Cultiveren	f 23,40	f 4,-
Dorsen		
met lage druk (2 man)	f 49,80	f 4,-
met hoge druk (2 man)	f 65,40	f 4,-
Diepondergronden	f 24,60	f 4,-
Fraisen	f 38,40	f 4,-
Gierrijden		
3500 ltr.tank	f 34,80	f 4,-
5000 ltr.tank	f 45,-	f 4,-
Gierkar verhuur	f 9,60 en f 12,-	
Graanmaaien	f 45,-	f 4,-
Houtzagen	f 19,80	f 4,-
Kunstmest strooien	f 19,80	f 4,-
Knollen plukken	f 39,60	f 4,-
Lierwerk	f 35,40	f 4,-

Maaikneuzen		f 33,-	f 4,-
Meststrooien	zonder lader	f 21,60	f 4,-
	met lader (2 man)	f 53,40	f 4,-
	met lader (3 man)	f 60,-	f 4,-
Motorzagen		f 24,60	f 4,-
Opraapwagen		f 34,80	f 4,-
Persen	hoge druk	f 0,30 per baal	f 4,-
	lage druk	f 0,25 per baal	f 4,-
Ploegen	1 schaar zonder ondergr.	f 19,80	f 4,-
	1 schaar met ondergr.	f 21,-	f 4,-
	2 schaar zonder ondergr.	f 30,-	f 4,-
	2 schaar met ondergr.	f 32,40	f 4,-
	zes schaar stoppelploeg	f 30,-	f 4,-
Plastic		f 0,25 per m ²	
Rollen	met gladde rol	f 24,-	f 4,-
	met gladde rol, verhuur	f 9,-	
	met cambridgerol	f 18,60	f 4,-
	met cambridgerol, verhuur	f 4,80	
Rotorkop-eg		f 24,-	f 4,-
Sputten		f 32,40	f 4,-
Trekker met man		f 17,40	f 4,-
Trommelschudder		f 24,-	f 4,-
Weide slepen		f 19,20	f 4,-
Zandgraven	Hydromac	f 32,- tot f 39,-	f 20,-
	en schuiven Case	f 32,40	f 4,-
Zandkarren		f 20,40	f 4,-
Zandschuiven met trekker		f 23,40	f 4,-
Zaaimachine		f 30,-	f 4,-

Vanaf 1971 zijn ons geen tabellen meer bekend.

De coöperatieve werktuigenvereniging blijft bestaan tot 1973. In dat jaar wordt besloten om de vereniging met lusten en lasten over te dragen aan de firma Bruntink-Huiskamp.

Uit de mémoires van J.J.Elsinghorst (Nijweide)

Bij de meesten van vooral de oudere lezers zullen de verschillende machines en de werkzaamheden nog wel bekend zijn. Om het geheugen even op te frissen, zijn er de herinneringen van de heer J.J.Elsinghorst (Nijweide), die ± 1948 zijn werkzaamheden startte bij de CAVV. Hij vertelt:

“Toen ik begon in loondienst was mijn eerste werk het spuiten van vruchtbomen. Je had een houten vat met een pomp erop en bediende de spuit met 2 man: de één moest pompen en de ander spuiten. Na korte tijd kwam er een motorspuit die met een paard werd vervoerd, wat een grote vooruitgang betekende. Een aangeschafte tweede motorspuit was alléén bestemd voor onkruidbestrijding. Daar zat een motor op die enkel diende om de pomp in werking te zetten, maar ook deze moest per paard worden vervoerd, wat voor één paard nauwelijks te doen was. Na een paar jaar werd de spuit en het spuiten overgedaan aan de werktuigenvereniging.

Johan Elsinghorst aan het werk met de vruchtboomspuit voor paardentractione.

Toen kwam er een aardappelstomer-met-wasser. De aardappelen werden eerst gewassen en dan gestoomd. Daarvan werd veel gebruik gemaakt.

Wanneer in november/december dit werk grotendeels was gedaan, begonnen we met het ontschurften en ontluisen van vee. Daarvoor was er een hok waar twee stuks vee naast elkaar in konden staan. Aan de voorkant zaten 2 gaten waar de beesten hun kop door konden steken. Deze gaten waren rondom met zacht leer afgewerkt dat om de hals van de koeien kon worden dicht getrokken, zodat er ook geen gas verloren kon gaan. De koeien moesten met de koppen in de wind staan. Dat was noodzakelijk voor het uitlaten, wanneer het werk gedaan was. Je deed dan achter eerst de deur open en maakte vóór het leer om de hals los, zodat de wind erdoor kon waaien.

Het gas zat in een metalen cilinder van 100 kg. Voor 2 koeien had je één kilo gas nodig. De cilinder werd op een bascule gezet die gelijk werd gemaakt, dan werd het schuifgewicht 1 kg. terug gezet en dan kwam er gas in tot de bascule weer gelijk was."

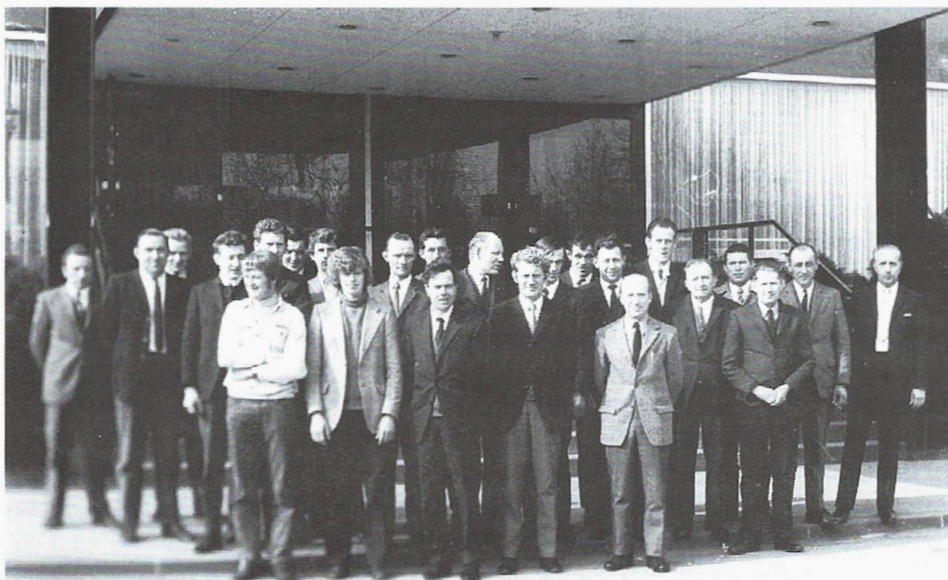

Foto "Zur Erinnerung an die Werkbesichtigung bei der International Harvester Company M.B.H. in Neus am Rhein" op 5 april 1971.

deelnemers vooraan v.l.n.r.: Hugo Stammers, Jos Menting, W. Hoenink, Henk Koldewey, Jan Boeijink, G.W. Oonk en Gerard Elsinghorst.

*Midden en achter: Jan de Reus, chauffeur van de bus, G. Koldewey, W. Gelinck, ????,
????, W. Knuivers, B. Smeenk, ????, Jan Geelink, Aloys Smeenk, Sjors Gebbink, Jan
Freriks, Tonny Severt, ????, Ten Dolle en Herman Nijhof.*

3. HENNIE VAN TUUNTEMAN VERTELT: HET LOON-DORSBEDRIJF VAN TUUNTER-JAN

door Lud Overkamp, met dank aan Jan Elsingerhorst

In 1931, hetzelfde jaar als waarin de Motordorschvereniging Meddo wordt opgericht, begon G.J. Wamelink, beter bekend als Tuunter-Jan, een particulier loon-dorsbedrijf. Hij woonde toen nog op De Tuunte, een pachtboerderij onder de rook van De Jonker. In de beginjaren werd gewerkt met een oude dorsmachine met rolschudder, die door *Tuunteman* overgenomen was van de Onderlinge Stoomdorscherij Meddoo. Daarmee werd in het dorsseizoen (herfst en winter) van boer naar boer heen en weer getrokken over de vaak bar slechte wegen.

“Mijn vader heeft wel eens gezegd: de werktuigenvereniging kan meer verdienen dan wij. Die reed met de dorsmachine de boeren netjes op een rij af. Wij moesten voor het dorsen dan de ene en dan weer de hele andere kant op, ook al was het maar voor een paar uurtjes dorsen”, vertelt Hennie Wamelink (71). Vaak maakten de dorsers bovendien twee rondes: eentje in september waarbij bij elke boer alvast een beetje werd gedorst om zaairogge te krijgen. Daarna werd overal verder gedorst.

“Met dat dorsen werd in de eerste jaren niet veel verdiend. Je zat toen in de slechte tijd”, zo constateert Hennie, terwijl hij zich verdiept in de vergeelde administratie van zijn vader. “In 1932 waren er bijvoorbeeld *f* 146,46 aan uitgaven, terwijl er 202 gulden werden gebeurd. Hielden we dus 56 gulden aan over aan een heel seizoen dorsen. Maar ja, dat was toen eigenlijk toch een hoop geld. In die tijd kostte benzine 6 cent per liter. Mijn vader fietste dan vaak ’s avonds om 8 of 9 uur nog naar Weekenstro of Westerdiep om benzine te halen, want die was daar was nog weer een halve cent goedkoper!”

Bij de dorsmachine hoorde een Lister-motor. “Daar zat een koeler op, een grote ton van wel honderd liter water om de motor te koelen.” Met paardenkracht werden de machines naar de boeren vervoerd. “Dan ging eerst het paard voor de dorsmachine om die naar een boer te brengen. Daarna weer terug om de motor en de binder op te halen.” Die binder werd in 1932 aangeschaft. Via smid Heinen kwamen ze aan een Claas strobinder, afkomstig uit Stadlohn.. “Die loopt nu nog! Onbegrijpelijk, na 77 jaar!”, roept Hennie uit. Een aankoop die zijn geld - 310 gulden, toen een smak geld - dubbel en dwars waard was.

Ook maakt Hennie Wamelink (Tuunterman) eiken kasten, zoals ze vroeger ook gemaakt werden.

Tuunter Jan

Tuunter Jan, die in 1990 overleed op 87-jarige leeftijd, stond zijn hele leven bekend als een harde werker, die alles aanpakte en alles kon. “Als het ene niet wilde, dan deed hij het andere. Hij zag nergens tegenop, had ook een ijzersterk gestel en was nooit ziek”, vertelt Hennie, die naast de boerderij vooral als meubelmaker en met zijn houtzagerij actief was en is. De basis voor die houtzagerij werd ook door zijn vader gelegd. “Toen boerden we nog op De Tuunte. Jonker wilde een cirkelzaag hebben om brandhout te zagen. ‘*Kön ie’j mi’j den maken?*’, vroeg hij aan mijn vader. Geen probleem: bok gemaakt, een as erop, de cirkel, een motor d’r bij, klaar. Zagen maar. Dat zag bij ons in de buurt De Waijer ook: ‘*Zaag mien ut brandholt ok is!*’. Mijn vader met het spul op de kar naar De Waijer toe. Maar toen begon De Jonker te sputteren:

‘Daor is ut neet veur ‘emaakt!’.” Tuunter-Jan deed niet moeilijk en kocht de cirkelzaag van Jonker over, daarmee de basis voor de houtzagerij leggend.

Behalve zagen, dorsen en boeren ging Tuunter Jan ook uit slachten, timmeren en metselen. “Zo heeft hij bijvoorbeeld in 1937 het nieuwe achterhuis neergezet bij Duizendstra. Hij had zelf geen ambachtsschool gehad, maar had wel Ros-Jan veel geholpen en van hem het vak afgekeken.” In 1934 kocht Tuunter-Jan boerderij Bessinkpas, samen met 8 bunder grond, aan de Grensweg nabij het Meddose Veen. “Midden in de slechtste tijd van de crisisjaren. Dat kostte toen 14.500. Zelf had hij 7.000 gulden, de rest werd geleend.”

Inkomsten

De inkomsten wisselden in de jaren dertig sterk. In het seizoen 1935-1936 werd bijvoorbeeld f 118,95 verdiend, terwijl een jaar later maar 35 gulden schoon werd overgehouden. In 1938-1939 kon weer 137 gulden worden bijgeschreven “*Wat kost 'n ton 't dorsken?*”, peinst Henny boven het oude kasboek, zijn vinger sturend langs de verschillende posten. “Hier: 3,5 uur dorsen voor een tientje, dat is circa f 2,80 per uur. Tien liter benzine kostte f 1,25, zeg maar 12 cent per liter. 150 kilo touw was 43 gulden. Olie van Westerman: 70 liter voor 40 gulden. En wat had een boerenknecht? Werkloon B. Wamelink: 40 gulden voor een heel dorseizoen. En hier: Tolkamps-Jan kreeg in 1942 f 2,50 daags.”

Direct na de oorlog lagen de bedragen allemaal al wat hoger. Het dorsen kostte een boer toen per uur circa een tientje. En voor 700 liter petroleum werd 100 gulden neergeteld.

Machinepark

Net voor de oorlog deed Tuunter-Jan nog enkele grote investeringen. Op 4 mei 1939 kocht hij zijn eerste tractor - een gebruikte - voor 475 gulden. Deze liep op petroleum. Datzelfde jaar, op 6 september - de eerste mobilisatiedag - werd “*in Pruusen*” tevens een nieuwe dorsmachine gekocht voor 1665 gulden. “Voor 2800 gulden konden we er ook een nieuwe McCormick bij krijgen, zo'n tractor met van die grote nokken aan de wielen. Dat hebben we maar niet gedaan.” In dat jaar bracht het dorsen 564 gulden schoon op. “Moest je dus nog zeker drie jaar werken voor je de dorsmachine er weer uit had.”

Oorlogsjaren

Dorste Tuunteman voor de oorlog in een groot gebied - Meddo, Vragender, Miste, tot in de Brinkheurne toe - in de bezettingsjaren was dat minder vanzelfsprekend. “Toen werden er rayons toegewezen en kreeg je opdracht waar je heen moest om te dorsen.”

In het seizoen 1941-'42 dorste Wamelink zo onder meer bij boeren als Simmelink, Raben, Havekes, Stoltenborg, Halleriet, Snijdens, Van Eerden, Leurdijk, Oosterholt, Beernink, Tolkamp, Nijenhuis, Oonk, Droppers, Deunk in de Tuunte, Loobarg, Jansen, steenbakkerij Overkamp, Bernard Koldewij, Johan Koldewij, Theo Heming, Stortelders, Kolstee en Wieskamp.

De bezetters lieten het dorsen bij de boeren nauwgezet controleren, want de opbrengst hadden ze voor een groot deel voor zichzelf bestemd. “Jan te Brake was controleur. Als het dorsen voor die dag gedaan was, zette hij met een ketting de dorsmachine op slot. Bij Stoltenborg en Steenkamp hebben ze er toen een keer de bijl onder gehouden en op zaterdag gedorst. Daarna hadden ze de schakel weer terecht geprutst, in de hoop dat Pannen-Jan het niet zou zien.” Dat bleek ijdele hoop.

Op het eind van de oorlog kreeg Tuunteman opdracht om in Limburg te gaan dorsen. De dorsmachine zou de andere morgen op de trein gezet worden. Tuunter-Jan vertikte dat echter en liet 's nachts zijn dorsmachine 'onderduiken' op de deel van *De Peurtner* op 't Waliën. Later kon hij echter toch weer gewoon dorsen. Wel moest aan het eind van de oorlog de dorsmachine door de boeren uit de omgeving bewaakt worden. Bij toerbeurt sliepen er twee boeren bij de dorsmachine, om te voorkomen dat deze in brand gestoken zou worden, zoals in Limburg wel was gebeurd.

Behalve graan werden er ook andere gewassen gedorst. "Zo hebben we aan het eind van de oorlog wel eens bruine bonen van de Tricot gedorst, die bestemd waren om haar personeel aan het eten te houden. G.J. Willink kwam vragen of mijn vader dat wilde doen. Maar die had geen tijd: hij moest haver maaien. Maar als Willink er voor kon zorgen dat de haver gemaaid werd, dan kon hij wel komen om de bonen te dorsen. En dat kon: werknemers van de Tricotfabriek zijn hier wezen haver maaien en mijn vader heeft de bonen gedorst."

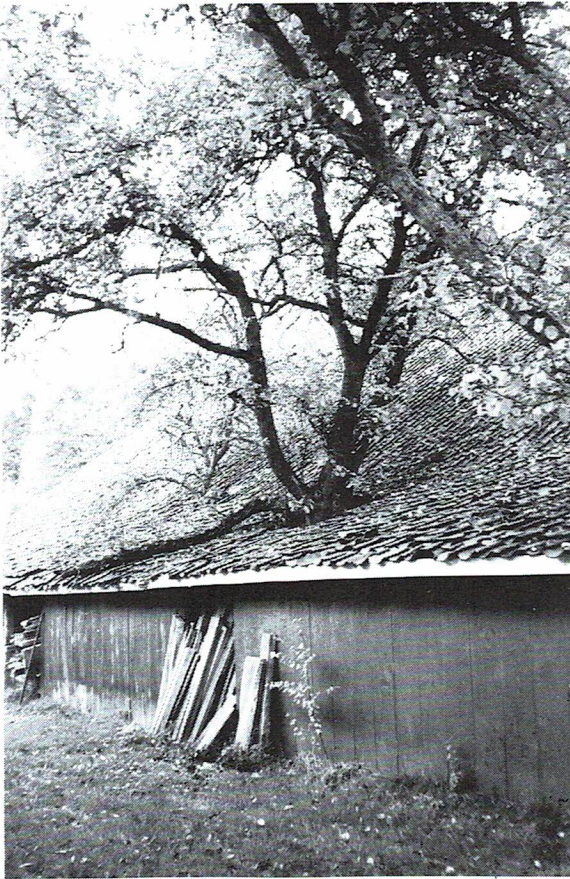
Schaars

In de loop van de oorlog werden steeds meer grondstoffen schaars. Zo werd in het seizoen '43-'44 gedorst zonder binder, omdat er geen touw meer was. De schoven werden met behulp van stro gebonden. Deze werden op een strobok tot 20-ponds schoven gebonden, waarna ze naar het station in Winterswijk moesten worden gebracht. Van daaruit ging het naar Duitse boeren.

Eerder al, in september 1941, moest Tuunter-Jan een gasgenerator op zijn tractor laten bouwen bij Westerdiep in Winterswijk, omdat petroleum schaars was geworden. "Die gasgenerators werden gestookt met van die vierkante kluunen, dat waren *knoerharde* turven", weet Henny nog. "Hier: aanschaf 4000 turven om te dorsen, f 93,20." Zo'n generator moest ook worden gekoeld. "In de winter van 42-43 is een paar keer de koeler vastgevroren. Het was een ontzettend koude winter. Dan werd op een fornuis water warm gemaakt en geprobeerd met kokend heet water de boel te ontdooien." En als zo'n koeler lekte, dan wilde een handvol *koeiestront* in de lekke koeler nog wel eens helpen...

Bom

Op vrijdag 16 februari 1945 ontsnapten de Wamelinks met hun helpers aan de dood, toen de boerderij waar ze aan het dorsen waren - boerderij De Rikker in Winterswijk, waar nu de woonwijk De Rikker is te vinden - door een bom werd getroffen. "Ik hielp in die tijd ook mee, want er was geen school, de ambachtsschool was gesloten. Het was net middag, we zaten met het hele spul in de keuken aan tafel te eten. Buiten stond een Duitse *Gefreiter* toezicht te houden bij spitters, die loopgraven aan het graven waren. Toen kwam me er toch ineens een knal! De deur vloog middendoor. De glazen kast, de kommetjes en borden, alles rammelde over ons heen. Bleek er een bom in de gebintbalk, midden in het huis te zijn

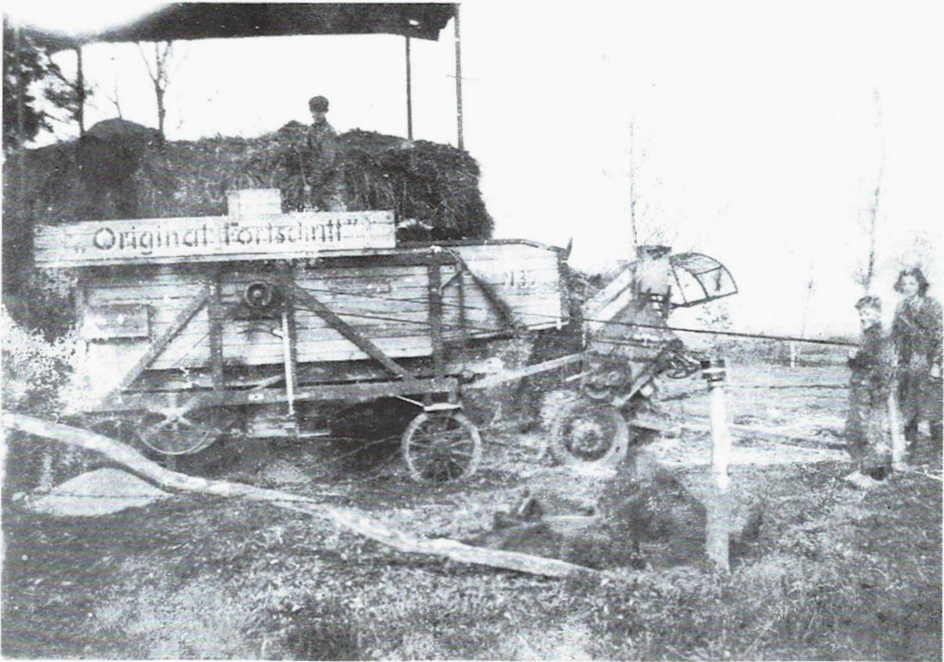

*Een nostalgisch plaatje van
"Zo spaart men de bomen op
het erf van de fam. Wamelink".*

gevallen. Van buitenaf leek het huis door midden gebroken. Als die bom in de keuken was gevallen, hadden we het geen van allen kunnen na vertellen. De *Gefreiter* lag buiten zwaar gewond tegen de muur. Hij was twee maal door de borst geschoten. Daar hebben we later niets meer van gehoord."

Na de oorlog

Na de oorlog kreeg iedereen met de geldsanering te maken, dus ook Tuunteman. In de herfst van 1945 werd al het geld geblokkeerd. "We waren aan het dorsen bij Van Eekelen, toen er werd gezegd: 'Schei maar uit, je moet alle briefjes van honderd gulden inleveren.' Alles wat je toen nog zou verdienen, kon je meteen weer wegbrengen. Mijn vader wilde er toen mee uitscheiden, tenzij de boer bereid zou zijn om pas na de geldsanering te betalen. Dat is toen ook gebeurd", vertelt Hennie. "Iedereen kreeg in het kader van de geldsanering een tientje de man. Van Bernard Koldewey werd toen nog gezegd dat hij de rijkste man van Meddo was. Want hij had een gezin met veertien kinderen."

Dorsfoto van Wamelink, 21 oktober 1940, bij 't Schrevenhuis", familie Boeijink.

Hij herinnert zich ook nog hoe er bij Vaags gedorst werd in 1945. “Dat was hele holle rogge. Je kon gauwer dorsen, dan men het kon aanvoeren. Er waren een stuk of twaalf vrouwen, die in kamp Vosseveld zaten, die moesten helpen. Met een wacht erbij.”

Al vrij kort na de oorlog kwam de klad in het dorsen. “Toen begon het al met de combines. Toen die kwamen, was het snel gebeurd. Tot de vijftiger jaren hebben we nog gedorst. Toen was het over”, herinnert Hennie zich. Het langst dorste Tuunteman nog bij ‘Meester Dokter Vaags’, zoals deze zich graag liet noemen.

In de schuur van Hennie staat nog steeds de dorsmachine. En als hij nog weer aan een oude Lister-motor kon komen... Oude liefde vergaat niet, de herinneringen zijn hem dierbaar. “Als die dorsmachine praten kon! Die zou honderduit kunnen vertellen over wat ie allemaal niet meegemaakt heeft”, mijmert Hennie. Onlangs heeft hij de dorsmachine nog weer eens voor het licht gehaald, om hem om te knappen. “De houtworm komt erin. Zo’n ding lijdt er meer aan dat je ’m niet gebruikt, dan wel.”

*Vader en zoon Wamelink (Tuunteman) bezig met het laden van bomen.
Foto 1964.*

Hij heeft wel eens een bod gehad op de dorsmachine. ‘Van een *Pruus*, die hem wilde tentoonstellen in zijn showroom in Hamburg. Tienduizend gulden kon ik ervoor krijgen.’ Hij sloeg het bod af. ‘Mijn vrouw zei nog: ‘Er zijn hier twee gekken: eentje die dat bedrag geboden heeft en eentje die dat heeft afgeslagen!’

4. VAN MHC TOT SPORTCLUB MEDDO

Door Herman Beekman en Marcel te Lindert

Hopelijk is het de meeste mensen niet ontgaan: Sportclub Meddo bestaat op 19 juli 2000 op de kop af veertig jaar. Dat lijkt een lange tijd, bijna een half mensenleven. Maar wie wat verder terugkijkt in de tijd, komt tot de ontdekking dat veertig jaar eigenlijk nog jong is voor een voetbalclub. Want ook al in het begin van deze eeuw was voetbal al volkssport nummer 1. De meeste plaatselijke voetbalclubs zijn al voor de oorlog opgericht. Sportclub Meddo is de laatste in de rij, nog na clubs als Kotten, Ratum en MEC. De grootste buurtschap van Winterswijk heeft dus de jongste voetbalclub van allemaal.

Geel en blauw

Uit de overleveringen is duidelijk dat er ook in Meddo al voor de oorlog werd gevoetbald. Op een veldje aan de Waliënseweg, in de buurt van het latere woonwagencamp, kwamen in de jaren dertig regelmatig wat jongens uit de buurt bij elkaar voor een potje voetbal. De jongens noemden hun club simpelweg Meddo-Huppel Combinatie, afgekort als MHC. Onduidelijk is of deze club ook officieel in competitieverband heeft gespeeld. Waarschijnlijk is het gebleven bij vriendschappelijke wedstrijden tegen andere buurtschappen.

Veel is er over MHC niet meer bekend, temeer daar de meeste leden inmiddels overleden zijn. Wat in ieder geval vast staat, is de kleur van het tenue: verticaal gestreepte, geelblauwe shirts en zwarte broeken. Appie Bent, destijds woonachtig op boerderij Nieuw-Beernink aan de Beerninkweg, herinnert zich nog goed dat zijn broer Gerrit bij MHC voetbalde. *“Eén keer moesten ze spelen terwijl op het veld de distels zowat tot aan de knieën stonden. Maar gespeeld, dat werd er”*, vertelt Appie. Hij vermoedt dat MHC eind jaren dertig geleidelijk aan is doodgebloed. Dat betekent echter niet dat er niet meer werd gevoetbald. Integendeel: Johan Nijenhuis, afkomstig van boerderij de Vossesnijder aan de Groenloseweg, weet dat er aan het eind van de jaren dertig geregeld wedstrijden werden georganiseerd tussen de jongens van Leurzijde (de buurt rond de Groenloseweg) en de rest van Meddo. Eén van die voetballers uit de rest van Meddo was waarschijnlijk wijlen Jan Geessink (De Hilde). In een oud schrift van hem zijn nog twee opstellingen uit die tijd te vinden. De eerste wedstrijd dateert van 9 januari 1939, de tweede van 30 juni 1940. Boven de opstellingen staat respectievelijk RODA-KWMD en RODA-Huppel geschreven. Misschien was RODA (Recht Op 't Doel Af?) de naam die destijds aan het Meddose groepje voetballers werd gegeven.

De eerste Sportclub Meddo

Maar echt serieus werd het allemaal pas in de oorlog. Op 25 september 1943 was café Spiekerman het decor voor de officiële oprichtingsvergadering van Sportclub Meddo - niet te verwarren met de huidige club die pas in 1960 is opgericht. Mensen van het eerste uur waren destijds Jan Geessink, secretaris; Appie Bent, penningmeester en wat later A. Meerdink en Hein Rötter, allebei bestuursleden. De eerste voorzitter was Jan Aalbers, een Winterswijkse die tijdens de oorlog in Meddo was verzeild geraakt. Aalbers werd in 1945 afgelost door W. Grevers, Meerdink en Rötter door Johan Nijenhuis en G. Reuselink.

De wortels van deze eerste Sportclub Meddo liggen in de Meddose Gymnastiekvereniging (MGV). Volgens Johan Nijenhuis deden enkele leden ooit eens het voorstel om tegen een ander groepje jongens te voetballen. Hiervoor bleken de gymnasten wel te porren, zo bleek al snel. Ze raakten in de ban van het spelletje en besloten uiteindelijk tot de vorming van een eigen voetbalclub. Veel gevoetbald werd er in de eerste (oorlogs)jaren nog niet. Secretaris Geessink maakt in zijn verslag van die jaren melding van een buurtschapscompetitie in het voorjaar van 1944. Daaraan werd deelgenomen door Woold, Miste, Meddo, Achter-Woold en Vosseveld. De titel ging dat jaar naar Woold, dat 14 punten wist te halen. Sportclub Meddo eindigde met 6 punten in de middenmoot. *“Met het oog op razzia’s, onderduiken en spitten hebben we toen niet weer gespeeld voor het voorjaar 1945”*, schrijft Geessink achter in een oude scheikundeschrift.

Camouflagenetten

Het was die eerste jaren flink behelpen. Geld voor nieuwe tenues was er in de oorlog niet. Daarom werden her en der in Meddo de oude geelblauwe shirts van MHC maar weer opgescharreld. Het verkrijgen van een echte leren bal wilde eveneens nog wel eens problemen geven. Maar daar waar de middelen beperkt zijn, ontstaan vaak creatieve oplossingen. Als doelnetten bijvoorbeeld gebruikte Sportclub Meddo oude camouflagenetten van het Engelse leger. Het allergrootste probleem was echter het veld. In negen jaar tijd heeft de club vier keer moeten verkassen. Het eerste terrein was gelegen aan de Groenloseweg nabij de voormalige broederij. Later werd er nog gevoetbald in de buurt van café De Kappe, eveneens aan de Groenloseweg, en aan de Tolkampsdiek. Het laatste terrein was het weiland achter Smerdij Oonk. Maar veld of niet: gevoetbald werd er.

Na afloop van de oorlog trokken de Winterswijkse clubs massaal hun voetbalschoenen weer uit het vet. De Nieuwe Winterswijkse Courant uit die tijd barst van de verslagen van vriendschappelijke wedstrijden. Sportclub Meddo getrooste zich in die tijd alle moeite om ‘in de bond te komen’, hetgeen uiteindelijk gelukt is. Daarmee was de vereniging de eerste Meddose voetbalclub die officieel door de NVB (toen nog zonder het predikaat koninklijk) is erkend. Op 21 oktober 1945 speelde Meddo haar eerste wedstrijd tegen Winterswijk 3. Uitslag: 3-3. De tweede

wedstrijd daarop werd met 6-4 gewonnen van Vosseveld 1. Meddo eindigde dat seizoen in de middenmoot, tussen clubs als MEC 1 en WVC 4. In de hoogtijdagen nam Sportclub Meddo met twee seniorenelftallen en één jeugdelftal deel aan de competitie.

Tien spelers

Een lang leven was de club niet beschoren. In het seizoen 1950-1951 moest het tweede elftal zich wegens een tekort aan manschappen terugtrekken uit de competitie. Een jaar later wist het eerste team slechts met pijn, moeite en soms maar tien spelers de competitie te beëindigen. Op 13 juni 1952 staat in de Nieuwe Winterswijkse Courant het trieste bericht: "Sportclub Meddo is ontbonden." Johan Nijenhuis schat dat de vereniging op het laatst nog hooguit vijftien leden telde. De één had dit, de ander dat. *"Te veel te doen en te weinig liefhebberij"*, denkt Nijenhuis. De laatste wedstrijd werd gespeeld tegen een elftal van Winterswijk op het terrein bij Jaspers.

Een reden voor de afgenomen animo en de ondergang van de club is moeilijk te geven. Duidelijk is wel dat bijna alle leden van de club protestant waren. De enige katholieke voetballer uit Meddo was Hein Rötter (Hein van de Ruiters). Met voetballen was het blijkbaar net als met volksfeest vieren of naar school gaan: dat deed je niet met mensen van het andere geloof. Waarschijnlijk had de pastoor daarop een grote invloed. Aan de allereerste Sportclub Meddo lag het in ieder geval niet. Bent en Nijenhuis, beide leden van het eerste uur, bevestigen dat de club open stond voor katholieke spelers. "Had dat toen gekund, dan had de club misschien nu nog bestaan", vermoedt Nijenhuis.

De officiële oprichting van Sportclub Meddo

Op zondag 19 juli 1960 na de kerkdienst werd in café Spiekerman de oprichtingsvergadering van Sportclub Meddo gehouden. De kerk had in die tijd nog veel te vertellen en aan deze oprichting waren veel gesprekken met de pastoor vooraf gegaan. De rol van de kerk is ook een van de redenen, dat Meddo de jongste telg onder de voetbalclubs in Winterswijk is geworden. Immers de medewerking van de kerk is pas in 1960 verkregen. Voor die tijd was voetballen op zondag uit den boze. Je ging 's morgens naar de kerk en 's middags naar het lof. Je moest ook bij dezelfde kleur blijven. De voorgeschiedenis toont dat ook wel aan. Feitelijk was de oprichting al een grote doorbraak, ondanks het feit dat er nog een geestelijk adviseur verplicht was. De toenmalige oprichters wilden een vereniging voor heel Meddo. De start was een compromis om in ieder geval al aan het voetballen te kunnen komen. De aanvangstijd van het lof werd verzet van 15.00 uur naar 16.00 uur.

Deze vergadering werd gehouden in café Spiekerman, waar aan de bar vaak over een eigen vereniging werd gesproken. Ongetwijfeld heeft de plaatselijke horeca

een rol gespeeld in het rijpingsproces om tot oprichting van een eigen voetbalclub te komen. Op die eerste vergadering werden tevens het huishoudelijk reglement en de statuten vastgesteld. Daar was al wel heel wat aan vooraf gegaan. Gerard Koldewey en zijn neef Leo Koldewey baalden al geruime tijd van reserve staan bij de voetbalvereniging Fortuna uit Winterswijk en hadden de stoute schoenen aangetrokken om een eigen vereniging in het leven te roepen. Ze beseften wel dat dit niet vanzelf zou gaan en begonnen leden te werven onder familieleden, burens en bekenden. Henk Meeusen en Bennie Frielink kwamen veel bij de familie Koldewey over de vloer en werden dus als eersten gestrikt. Ze bezochten Theo Boevenbrink, die kassier van de plaatselijke Boerenleenbank was, want die voetbalde zelf en had meer letters gegeten.

Het Hazenveld

Boevenbrink trok de stoute schoenen aan en ging naar Johan Sniijders omdat verwacht werd dat hij wel wat voor een voetbalclub zou voelen. Dat klopte en zodoende konden Bennie Frielink en Henk Meeusen op een avond de eerste stappen zetten op weg naar een eigen vereniging. Het veld werd beschikbaar gesteld door Theo Overkamp en lag tegenover zijn kippenhok, dat dienst zou gaan doen als kleedlokaal. Door zelfwerkzaamheid kon middels een kleine verbouwing twee kleedlokalen en een plekje voor de scheidsrechter worden gemaakt. Het was primitief, maar het functioneerde en men kon gaan voetballen. Doordat de overschrijving van de voetbalvereniging Fortuna niet tijdig was geschied, mocht Meddo een aantal spelers in het begin van de competitie in 1960 nog niet opstellen. De resultaten waren dan ook niet om over naar huis te schrijven. Het belangrijkste was dat men een eigen club aan het draaien had en zelf kon voetballen.

Het eerste bestuur was als volgt samengesteld: voorzitter Johan Sniijders; secretaris Theo Boevenbrink; penningmeester Jan Havekes. Leden: Bennie Frielink, Henk Meeusen en Theo Raben (Isidorushoeve). Tot geestelijk adviseur werd benoemd pastoor G.C. Dijkers. Leiders waren Jan Niënhuis en Jan Wolterink. Doordat het eerste veld laag lag, stond het vaak onder water, zodat het minder geschikt was voor een voetbalveld. In 1962 vertrok men dan ook naar de overkant achter Bouwmaterialen Overkamp, waar Theo Overkamp een ander veld ter beschikking stelde. Hier heeft Meddo ruim tien jaren geschiedenis geschreven, die de annalen in zal gaan als de periode Hazenveld. Johan Sniijders, Theo Overkamp en Hennie Overkamp waren de eerste sponsors van Sportclub Meddo. Dankzij hun medewerking kon de vereniging van de grond komen.

Een eigen accommodatie met twee velden

Hoewel men op het Hazenveld altijd met veel plezier heeft gespeeld, heeft het bestuur vele malen getracht een veld dichterbij de kom te krijgen. Op 2 september 1970 werd op het kantoor van de Rabobank in Meddo om 10.00 uur een ver-

strekking besluit genomen. Het bestuur moest op die morgen het besluit nemen om 3 hectaren van het kerkbestuur te kopen. Deze grond lag in de buurt van de boerderij Nieuw Overkamp en kon gekocht worden omdat Jan ter Woord naar Leens verhuisde en deze grond vrij van pacht kwam. Het kerkbestuur stond zeer positief ten opzichte van het plan. De grond zou dan als ruilobject kunnen dienen om eventuele andere gronden te kunnen verwerven. Op 5 oktober kon het toenmalige bestuur al een plan indienen bij de gemeente Winterswijk, dat werd aanvaard. De voorlopige koopakte werd op 10 december van dat jaar reeds getekend door het gemeentebestuur. Het zal duidelijk zijn dat het bestuur een knap staaltje werk heeft verricht door binnen een maand met een goed onderbouwd plan bij de gemeente te kunnen aankloppen. Enkele bestuursleden zijn die maand vele avonden op pad geweest om met tien grondeigenaren en pachters tot een kleine ruilverkaveling te komen. Niets dan lof over de verkregen medewerking.

Het toenmalige bestuur was als volgt samengesteld:

Bennie Frielink, voorzitter; Bennie Koldewey, secretaris; Henk Koldewey, penningmeester; Jan Dorsthorst, 2e voorzitter; Herman Beekman, bouwpenningmeester en de leden Gerard Koldewey en Werner Westhoff.

Eind 1971 lag er een volledig plan gereed, maar men moest wachten tot de winter voorbij was. Op 11 maart zou men starten, maar het bouwterrein lag onder de sneeuw en het was bitter koud. Een week later op 18 maart 1972 scheen de zon en werd in één dag de gehele fundering gestort. In ruim 30 zaterdagen is de gehele bouw gerealiseerd, waarbij veel leden, maar ook niet-leden hun medewerking hebben gegeven. De bijdrage van geheel Meddo in het startkapitaal van totaal f 15.000,00 mag hierbij niet onvermeld blijven, want zonder die steun van geheel Meddo was dit nooit van de grond gekomen. Op 22 oktober kon de vlag worden gehesen en werd de accommodatie feestelijk geopend. De naam van de huidige accommodatie is “ ’t Konder” en dat spreekt voor zich.

De steen

Terwijl men nog volop met de bouw bezig was, kwam Werner Westhoff in gesprek met de familie F. Geessink. Die wist nog een zeer bijzondere steen te liggen tegenover de woning van Jan Wolterink aan de Lemmenesweg. Toen is de nodige strijd ontstaan omdat, na blootlegging, iedereen wel een leuk plaatsje wist waar hij moest komen te staan. Het zal niemand verbazen dat met name Werner de grote animator was om de steen bij Sportclub Meddo te krijgen. Dat was ook de wens van de familie Geessink. Meddo stond hiermede in het grote nieuws in Nederland. Het keitoerisme naar Meddo zal iedereen zich nog wel kunnen herinneren. De grootste zwerfsteen in Nederland kwam bij de voetbalclub te staan. Ruim 40 ton was het gewicht. Achteraf is het een juiste beslissing geweest om de steen daar te plaatsen, waar men door noeste arbeid een grootse prestatie had verricht. Sportclub Meddo is een kei van een club.

Het elftal dat in 1945 een vriendschappelijke wedstrijd tegen de grenswacht speelde. Staand v.l.n.r.: J. Aalders, H. Grevers, W. te Hofsté, J. Rensink, W. Hendriksen, A. Bent en J. Rensink.. Midden: H. Navis, D. Navis en J. Geessink. Voor: B. Geessink, J. Nijenhuis en G. Kots.

Het team van Sportclub Meddo dat in 1952 voor zijn laatste wedstrijd aantrad tegen een team van Winterswijk. Staand v.l.n.r.: W. te Hofsté, J. Grevink, J. Rensink, H. Leurdijk, J. Schreurs en W. Navis. Midden: G. Hijink en G. Esselink. Voor: H. te Hofsté, J. Nijenhuis, J. Grevink en H. Navis.

Uitbreiding wegens groei in 1978

Dat de nieuwbouw meer leden heeft aangetrokken, zal niemand verbazen en dat had gevolgen voor het beleid van de vereniging. In de praktijk bleek dat de berging achter de keuken onvoldoende was om de drank koel te houden. De bestuurskamer was te klein om alle commissieactiviteiten te kunnen verwerken. In het najaar 1977 werd besloten om de noodzakelijk geachte verbouwingen te verrichten. Dat had nog al wat voeten in aarde, omdat menigeen de drukke tijd van de nieuwbouw nog voelde en niet erg overtuigd was van de noodzaak van deze uitbreiding. Toch heeft het toenmalig bestuur terecht de knoop door gehakt en zowel de berging, als uitbreiding van de kantine met tevens een nieuwe bestuurskamer aangepakt. De animo was aanvankelijk wat minder, maar de harde kern wist van geen wijken en medio 1978 kon de verbouw tot een goed einde worden gebracht. Hierdoor kregen de leiders een eigen kamer en het bestuur had een nieuwe ruimte om tevens de scheidsrechters en overige gasten te kunnen ontvangen.

Het derde veld in 1980

Door de groei van leden en dus meer elftallen werd de behoefte aan een derde speelveld steeds dringender. Het huidige derde veld met parkeerruimte was in 1977 al te koop aangeboden door de familie Stermerdink. Het zou nog ruim twee jaar duren voor de gemeente Winterswijk tot realisatie overging. Sportclub Meddo was blij dat uiteindelijk in 1980 het derde veld kon worden bespeeld.

De uitbreiding van de kleedlokalen in 1999

In het kader van het veertig jarig jubileum heeft het huidige bestuur gemeend de accommodatie op peil te moeten brengen. Door de groei van het aantal leden tot thans 340 en de gemengde elftallen in de jeugd, is de behoefte aan uitbreiding met twee kleedlokalen en een berging noodzakelijk geworden. In een recordtijd is de uitbreiding uit de grond gestampt met behulp van een zestigtal leden en niet-leden. Tevens is het dak van de bestaande kleedlokalen geheel vernieuwd en geïsoleerd. Een knap staaltje werk in een tijd waarin dat niet meer voor mogelijk wordt gehouden.

Jubileum in 2000

In het kader van het jubileum zal in mei 2000 een jubileumboek verschijnen. In dat boek van ruim 150 pagina's zal de geschiedenis van Sportclub Meddo verlucht met foto's, uitvoerig aan de orde komen. Sportclub Meddo heeft in de afgelopen jaren bewezen dat zij een belangrijke functie in de verbroedering heeft vervuld. Het is een vereniging van en voor heel Meddo geworden. Dat is de moeite waard om voor het nageslacht vast te leggen.

De auteurs zijn nog altijd op zoek naar mensen met herinneringen, foto's of ander materiaal uit de begintijd van het Meddose voetbal. Wie wil meehelpen om het verhaal compleet te maken, kan contact opnemen met Herman Beekman (tel. 0543-569523) of Marcel te Lindert (tel. 0543-569446).

Wilt u meer weten over deze vereniging dan kunt u middels een voorinschrijvingsformulier een exemplaar bestellen. De prijs voor dat boek bedraagt maximaal f 29,50. Nadere inlichtingen bij: Marcel te Lindert, secretaris Jubileumcommissie 2000 of Herman Beekman, voorzitter Jubileumcommissie 2000.

De voetbalclub in de geelblauwe shirts van MHC.

Staan v.l.n.r.: J. Rensink (Wesselder), G. Reusselink, H. Esselink, D. Navis, H. Rötter, W. Grevers, Johan Mentink.

Knielend: H. te Hofsté, J. Geessink, Joh. Nijenhuis, J. Rensink (Weerkamp), A. Bent, H. Navis.

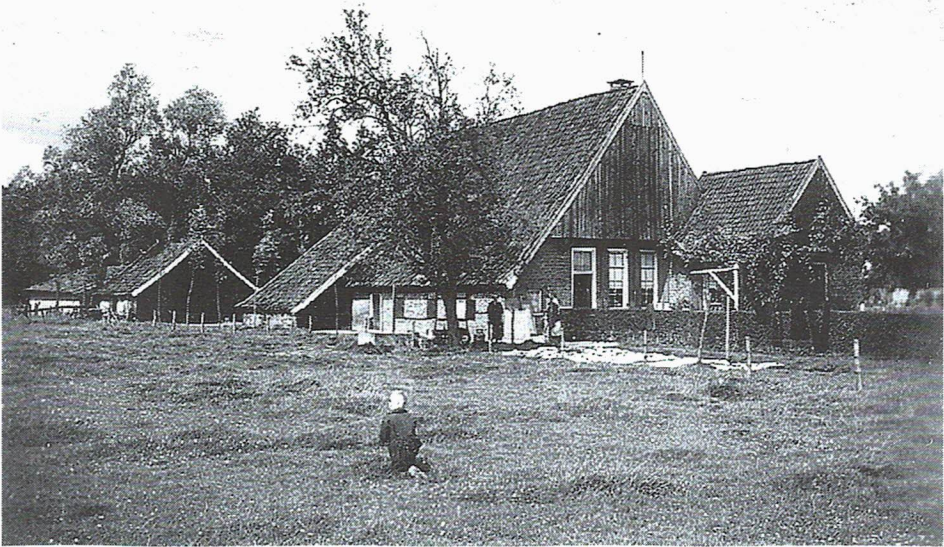
Het vervallen kleedlokaal van Sportclub Meddo van de zestiger jaren.

De bijna voltooide uitbreiding van de accommodatie " 't Konder" van Sportclub Meddo. (Foto oktober 1999).

*Machinist Jan Geelink aan het werk met de combine.
G.J. Grevers en G.W. Oonk tappen het graan in zakken af.*

Boerderij "Bruggers", Meddo 26 met de was op de bleek

5. “IS DAT NEET...?”

A. De oude foto

Op de rubriek “Is dat neet...?” uit nr. 8 zijn reacties binnengekomen van Sjors Gebbink, Tonie Halleriet en Harry Tiggeloven die, wat lokatie betreft, eensluidend zijn. Jan Geelink van de werktuigenvereniging is met de trekker en cultivator bezig op de Huppelse Es achter de “Maas Molen”.

Links op de achtergrond is de boerderij “Simmelt” zichtbaar (bewoner toentertijd was de familie Woordes, thans de familie Bruntink).

Rechts daarnaast boerderij “Luikenhuis” bewoond door de familie Halleriet.

Geheel rechts staan nog twee roggemijten van de landbouwer Johan Tiggeloven (Spanjaard).

B. De nieuwe “zoekfoto”

Wie herkent de personen van deze foto met metselaar G. Elferink (2e van rechts) op de steiger?

Welke boerderij wordt hier verbouwd?

Colofon

“Meer ovver Meddo” verschijnt 1 à 2 keer per jaar en is een uitgave van de Werkgroep “Meddo’s Verleden”.

Redactie en administratie: secr: Van Eerdenweg 9
7104 BJ Winterswijk/Meddo
telefoon:(0543) -569236

De abonnementsprijs bedraagt
f 6,00 per geleverd exemplaar, te voldoen door storting op bankrek. nr.
37.12.28.697. t.n.v. “Meddo’s Verleden” te Winterswijk/Meddo.
Losse nummers f 7,50, exclusief verzendkosten
I.S.S.N. 1382 - 7995

Wanneer niet anders vermeld, zijn de foto’s uit het archief van “Meddo’s Verleden”.

Publicatie of overname van artikelen, geheel of gedeeltelijk, is alleen toegestaan met schriftelijke toestemming van de auteurs, dan wel van de Werkgroep “Meddo’s Verleden”.